

Mirsad Hadžikadić:

U Švedskoj su se stvari zaista brzo pokrenule. Oni su predali zahtjev za osnivanje neprofitne organizacije koja će se zvati *Platforma za progres Švedska*, pa očekuju odobrenje za osnivanje u naredna 2-3 dana. Osnovat će odjeljenja u tri grada: Malmou, Geteborgu i Štokholmu, i organizovat će prvu inicijalnu skuštinu na koju će pozvati sve ljude i na kojoj će održati izbore za odbor koji će upravljati u Švedskoj. Mislim da će se to održati 13. aprila. Ja sam pozvan da odem tamo, što i namjeravam učiniti. Dakle, Švedska će i zvanično započeti sa djelovanjem 13. aprila. U međuvremenu imam pozive iz Danske i Njemačke, gdje ćemo vjerovatno ove stvari učiniti u septembru. To smo malo odgodili zbog ljetnjih odmora, a i zbog mjeseca ramazana kad se ljudi fokusiraju na to i kad nisu zainteresovani za političke organizacije. Takođe sam išao na putovanje u Švicarsku, grad Lugano na granici sa Italijom. Tu sam se zaista fino proveo. To je prelijepi mali grad na jezeru. Sve je bilo jako dobro organizovano i posjećenost je bila izuzetna. Održao sam prezentaciju a oni će nastaviti sa organizovanjem lokalnog odbora. Zatim sam otišao u Basel u Švicarskoj. Došli su po mene i onda smo se odvezli u Basel da razgovaramo o organizovanju *Platforme za progres Švicarska*. Oni će takođe podnijeti zvanični zahtjev za osnivanje neprofitne organizacije. Kad se to učini, dobije se pristup finansijskim sredstvima od vlade koja podržava takve aktivnosti.

U Bosni smo održali prvu zvaničnu skupštinu svih naših članova u Tuzli, i to je bilo naše prvo zvanično glasanje kojim se uspostavlja gradska organizacija *Platforme za progres* koja će upravljati aktivnostima u Tuzli. To je prošlo jako dobro i izabrano je 11 osoba od ukupno 22 kandidata za taj odbor. Izabrano je osam žena i tri muškarca, što je odlično. Mislim da su svi mladi. Jedna osoba je srednjih godina i jedna vrlo mlada. Još dvije takve skupštine ćemo održati u naredne tri sedmice, u Ilidži i opštini Novi Grad u Sarajevu. Dakle, započelo je. Još nekoliko skupština je planirano. Mnogo drugih aktivnosti je takođe planirano u Bosni. Na primjer, u vezi Radovana Karadžića koji je bio na suđenju u Hagu zbog zločina koje je počinio, a sada je uložena žalba na originalnu presudu i onda je ponovo potvrđena doživotna zatvorska kazna, ima mnogo aktivnosti u vezi toga: izdavanje saopštenja za javnost i mišljenja. Takođe sam nastavio sa prijenosima uživo nedjeljom na Facebooku, i ovaj put zapravo imam i goste – javne ličnosti iz Bosne koje pozitivno doprinose atmosferi kao i društvenom, političkom i ekonomskom životu u

Bosni. Prošli put je moja gošća bila stručnjakinja iz oblasti ustavnog prava i imao sam zaista dobar razgovor sa njom. Prije toga sam razgovarao sa najpoznatijim i najomiljenijim političarima u Bosni.

Clark Curtis:

Možeš li malo više reći o uspostavljanju i organizaciji Platforme koje se upravo dešava u ostalim zemljama? Na početku sam imao dojam da je cilj bio više uključiti dijasporu u dešavanja u Bosni, ali čini se da je to složenije od toga. Objasni nam organizovanje Platforme u tim zemljama i kako to funkcioniše. I pod dva, predviđaš li da će oni zapravo imati kandidate koji će se kandidovati unutar Platforme za progres u tim zemljama?

Mirsad Hadžikadić:

Vrlo interesantno pitanje. Jeste, složeno je, s obzirom da ne organizujemo samo Bosnu u Hercegovinu nego i dijasporu. U Bosni smo počeli na nivou gradova odnosno opština. Pod organizovanjem podrazumijevam okupljanje svih članova i izabiranje njihovog rukovodstva, kao i njihovih predstavnika na višem nivou – regionalnom nivou. Dakle, počinjemo sa gradovima. U narednih mjesec dana ćemo vjerovatno imati 20-25 gradova organizovanih unutar zemlje. To podrazumijeva ljude u odborima koji se brinu za sve aktivnosti Platforme za progres u tom gradu. Zatim ćemo se spustiti na nivo mjesnih zajednica i uspostaviti istu stvar – rukovodstvo na nivou mjesnih zajednica. Kretat ćemo se i prema gore, ka rukovodstvu na regionalnom nivou Platforme za progres. Slična ali ne identična stvar se odvija u dijaspori. Počinjemo na nivou države, odakle se spuštamo na nivo grada, gdje ćemo imati odjeljenja u svakom gradu, a njihova odgovornost će biti organizovanje ljudi kako bi se glasalo i kako bi oni bili politički aktivni i u svojoj zemlji i u Bosni i Hercegovini. Sreli smo se s ljudima u Austriji i Švedskoj koji su Bosanci i Hercegovci uključeni u politiku u tim zemljama. Jedno je u Ministarstvu obrazovanja u Švedskoj, a drugo je u Parlamentu Austrije, kao član jedne stranke. Mi ih oboje ohrabujemo da se uključe u politički život u zemljama u kojima borave, ali i u politički život Bosne i Hercegovine. Oni mnogo mogu pomoći kao članovi parlamenta u tim zemljama, po pitanju promovisanja ekonomskih, političkih, društvenih, kulturnih, sportskih i bilo kojih drugih veza sa Bosnom i Hercegovinom, što će doprinijeti uključenju Bosne u Evropu. To bi zapravo

doprinijelo uzdizanju Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Dakle, to je zaista veliki plus. Svi oni koji su uključeni kao članovi u odborima ili odjeljenjima će takođe biti naši kandidati za pozicije na raznim nivoima na izborima u Bosni i Hercegovini. Ja bih takođe volio da ljudi u dijaspori budu kandidati na kantonalnom, federalnom ili čak državnom nivou, u parlamentu, zašto da ne? Mi pokušavamo da predstavimo ovu viziju države za sve ljude kojima je stalo do Bosne i Hercegovine, bez obzira na to gdje oni žive. Ono što otežava stvari je što neke zemlje ne dopuštaju dvojno državljanstvo i što prisiljavaju ljude iz Bosne i Hercegovine da se odreknu državljanstva svoje domovine kako bi prihvatili državljanstvo te zemlje. Mislim da je to slučaj sa Austrijom, ne sa Njemačkom, nisam siguran za Švicarsku. Poenta je da bi one zemlje koje nemaju bilateralne odnose sa Bosnom trebalo da ih imaju, jer Bosna sada gubi ljude usljed nekoliko pojava. Jedna je opadanje nataliteta - više ljudi umire nego što se rađa u Bosni i Hercegovini. Druga pojava je to što ljudi odlaze iz Bosne i Hercegovine da pronađu poslove u Njemačkoj, Evropskoj uniji i svugdje drugo. I treća je da oni gube državljanstvo jer prihvataju državljanstvo neke druge zemlje. Dakle, krećemo se prema jednoj zaista teškoj situaciji u kojoj očekujem politički, socijalni i ekonomski kolaps u ovoj zemlji, jer je sve manje ljudi koji rade i doprinose penzionim, obrazovnim i zdravstvenim fondovima. Pred nama su teška vremena u Bosni i Hercegovini, osim ako se neko ne probudi i odluči da učini nešto značajno kako bi se zemlja popravila, ili ako glasaju za ljude koji znaju kako to učiniti.

Clark Curtis:

Kakav koncept.

Mirsad Hadžikadić:

Da.

Clark Curtis:

Po pitanju ostalih zemalja gdje se organizujete, vidim da želiš da budu politički aktivni u svojim zemljama, ali vidiš li barem šansu da oni budu kandidati, predstavljajući tu stranku i kandidujući se za razne funkcije?

Mirsad Hadžikadić:

To je nešto o čemu nikad nisam razmišljao – da Platforma za progres bude registrovana kao stranka u raznim zemljama, i da se kandiduje u tim zemljama. Ne znam da li je to zakonito, to se mora istražiti. Može li stranka čije sjedište je negdje drugo biti politička stranka u nekoj drugoj zemlji. Na primjer, u Sjedinjenim Državama: da li bi se Platforma za progres mogla registrovati u Sjedinjenim Državama kao stranka koja potiče odnekle drugo. Teško je povjerovati da bi oni dozvolili da se to dogodi. Ali, ono što možemo imati i učiniti, i što trenutno razmatramo jeste udruživanje sa političkim strankama u tim zemljama. Zato na primjer u Evropi postoje grupacije stranaka koje se udruže pod jednim imenom. Imaju dvije-tri grupe ideja i ideologija na evropskom nivou. Na primjer jedna koja nije stvarna, ali recimo „zeleni“. Tako da sve stranke koje su „zelene“ i koju pokreću ekologija i ljudska prava, iako one imaju različite nazive u različitim zemljama, one postaju članice jedne te iste alijanse na evropskom nivou. Ta alijansa nema prisustvo ni u jednoj zemlji na političkom nivou, ali ona omogućava strankama koje slično razmišljaju da rade zajedno, prema istom programu rada, zajedničkoj agendi. Tako da mislim da je ta opcija vjerovatnija za nas. Mi tražimo pravu alijansu na evropskom nivou koja bi bila slična našim ideološkim premisama i našim namjerama. Jer, onda bismo imali dobre odnose sa strankama koje razmišljaju slično nama, a vjerovatno i pristup nekim finansijama koje se koriste za promociju sličnih ideja u raznim zemljama. Mislim da je to naš sljedeći korak. Može se uspostaviti Platforma za progres, na primjer u Švedskoj, i biti bazirana i organizovana u Švedskoj, ali imati odnose sa Platformom za progres u Bosni, i onda to možda postane nova alijansa političkih stranaka na evropskom nivou, zvana Platforma za progres Evropa, gdje bi svaki član bio zasebna stranka registrovana u vlastitoj zemlji, ali bi sve dijelile ideološko fundamentalno razumijevanje svijeta kakav bi on trebao biti. To mogu zamisliti, s vremenom. I to bi zaista bila odlična ideja, jer ono što mi promovisemo je zaista široki centar, sa zaštitom ljudskih prava, gdje je raznolikost mišljenja velika, i sve dok niste protiv drugih ljudi, u redu je kreiranje platforme za razmjenu ideja, za pronalazak najboljih argumenata za kreiranje države koja je za sve njene građane a ne samo za neke, sa, ne baš liberalnim kapitalizam, nego nekom vrstom blagog, nježnog kapitalizma, gdje tržište vlada ali gdje vlada ima odgovornost da zaštiti one kojima treba zaštita. Mislim da bi to moglo funkcionisati u mnogim zemljama u svijetu.

Clark Curtis:

Ovime ne kažem da nisi entuzijasta većinu vremena, ali kad razgovaramo o ovom širenju u mnogim zemljama, na tvom licu vidim i u tvom glasu čujem entuzijazam zbog svega toga što se događa.

Mirsad Hadžikadić:

Pa, to jeste entuzijazam. Postoji ogroman potencijal u dijaspori. Mislim da sam ovo već spomenuo, ali ako pogledate stanje u Bosni, bilo je 3,5 miliona Bosanaca u samoj Bosni i Hercegovini. Mnogi su već otišli, pa smo sada bliži brojki od 3 miliona. Gdje oni idu? – Idu u dijasporu. Dakle dijaspora je porasla sa 2 miliona na 2,5 miliona. Sad imamo omjer od 2,5:3. Pretpostavljam da ćemo za desetak godina imati više Bosanaca i Hercegovaca izvan Bosne i Hercegovine nego u njoj. Nikada nismo bili obrazovaniji nego danas, jer smo u raznim zemljama i naša djeca pohađaju najbolje koledže i uče o demokratiji, uče o menadžmentu, uče jezike, uče da sarađuju sa drugima. To je ogroman resurs; mi nikad nismo bili tako bogati. Naši ljudi imaju novac, jer su vani i jer su uspješni. Mi treba da taj resurs iskoristimo za dobrobit i Bosne i Hercegovine s jedne strane, i njihove zemlje gdje borave, s druge strane. Oni treba da budu politički osviješćeni, aktivni i uključeni. Mislim da to može biti početak jednog opšteg pokreta, kreiranog iz potrebe i bola, kako bi se doprinijelo ne samo jednoj zemlji nego svim onim koje vjeruju da je ovo jedan način da se ide naprijed. Zaista sam zainteresovan za demokratiju kao koncept. Znam da je to najbolje od svih loših rješenja uprave. Ali, kako popraviti koncept potencijala za tiraniju većine i tiraniju manjine? Kako to popraviti u jednoj zemlji i u svijetu koji postaje sve raznolikiji a manje homogen, više multi-kulturalan čak i unutar granica bilo koje nacionalne države, koja je sve manje takva nego u prošlosti, zbog napretka tehnologije i zbog globalizacije i brzog kretanja ljudi, transporta, itd? To je interesantan izazov, i tehnologija (a srećom ja dolazim iz svijeta tehnologije) može biti korisna, ali, kao što smo vidjeli sa slučajem društvenih medija, ona može doprinijeti polarizaciji među narodima u nekoj zemlji. Stoga je to značajna i moćna komponenta ove smjese koja u suštini kaže da moramo da dokučimo kako da upravljamo društvom, kako da izgradimo ekonomiju, kako da postignemo sporazum, kako da izgradimo slučaj za integritet, za etiku i moral u ovom novom svijetu koji pokreće tehnologija i u

kojem je skoro sve bezbolno. Možete ukrasti ili izgraditi uticaj u djelićima sekunde, u razmjerama koje su ranije bio nezamislive, ali takođe možete istovremeno činiti dobro, u razmjerama koje su nazamislive danas. Bilo ko to može učiniti, jednostavno zato što, ako znate dobro koristiti tehnologiju, možete instantno doprijeti do miliona domova.

Clark Curtis:

Posljednje pitanje. Pored zemalja koje posjećuješ sada, imaju li još neke koje bi volio posjetiti kao dio nekih budućih nastojanja?

Mirsad Hadžikadić:

Australija je vrlo interesantna. Ona je daleko, ali ima mnogo Bosanaca i Hercegovaca tamo. Sjedinjene Države su važna stavka na našem programu, jer ima puno ljudi iz Bosne i Hercegovine, mislim oko 300.000 ili više. To nije ni blizu tako mnogo kao u Njemačkoj, na primjer, ili kombinaciji Njemačke, Austrije i Švedske, ali je to vrlo značajna zemlja i historijski posmatrano, ti ljudi nisu bili tako uključeni kao što bi mogli i kao što bi trebali biti. Kanada je takođe u igri, i oni su aktivni, oni zapravo formiraju prisustvo Platforme za progres u Kanadi. Nisam siguran šta je sa Latinskom Amerikom, jer tamo nema mnogo Bosanaca i Hercegovaca. Dakle, to je uglavnom Evropa, Sjedinjene Države, Kanada. Nema nas puno u Africi, nema nas puno u Aziji, ali mislim da je Australija sljedeća gdje bismo voljeli da odemo.